

УДК 330.322

Вільчинський О.М.

ПРОБЛЕМИ АКТИВІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Анотація. У статті розкрито економічну сутність категорії «інновація», визначено проблеми, що перешкоджають активізації інноваційного розвитку економіки України, та здійснено аналіз науково-технологічного потенціалу промисловості України.

Ключові слова: інновація, інноваційний процес, науково-технічний прогрес, технологічний уклад, конкурентоспроможність.

Постановка проблеми. Використання інновацій суттєво впливає на економічний розвиток країни в напрямі прискорення структурної перебудови економіки, підвищення її конкурентоспроможності, інвестиційної привабливості та забезпечення фінансової безпеки країни в світовій економічній системі. Закріплення інноваційної моделі економічного зростання в Україні є необхідною умовою її подальшого динамічного розвитку та інтеграції у світовий економічний простір.

Не випадково у Програмі економічних реформ на 2010–2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава», розробленої комітетом економічних реформ при Президентові України, визначений напрям на поліпшення бізнес-клімату та залучення інвестицій та приділену значну увагу розвитку науково-технічної та інноваційної сфери.

Метою реформ є активізація інноваційних процесів в економіці, повноцінне використання потенціалу науки в процесі технологічної модернізації економіки [10].

Як відомо, саме розвиток науково-технічної сфери визначає межі між багатими та бідними державами, дає поштовх до економічного зростання та вирішення соціальних питань країни.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вирішенню цих проблем присвячені праці зарубіжних учених Р. Солоу, Є. Денісона, Х. Барнета, Г. Бірмана, П. Друкера, М. Кондратьєва, Д. Кларка, Д. Норта, Б. Санто, Б. Твісса та вітчизняних – О.І. Амоша, М.Г. Чумаченка, М. Туган-Барановського, Ю. Бажала, А. Гальчинського, В. Гейця, А. Гріньова, М. Крупки, Л. Нейкової, Б. Маліцького, С. Онишко, Д. Черваньова, О. Волкова, М. Денисенка та ін.

Метою статті є розкриття економічної сутності категорії «інновація» та її роль в забезпеченні розвитку економіки України; визначення проблем, що впливають на інноваційний розвиток економіки України; проведення аналізу науково-технологічного потенціалу економіки України.

Виклад основного матеріалу. Більше 130 років тому Карл Маркс опублікував «Капітал», здійснивши революцію в політичному та економічному житті. В маніфесті він закликав до світової економіки, в якій працівники мають володіти факторами виробництва. Сьогодні від створеного К. Марксом образу

могутнього комуністичного суспільства залишилися лише одні руїни, зважаючи на це, може здатися парадоксальним, що до кінця 20 століття найбільш обороноздатні бастиони капіталізму віддали робочому класу позицію найбільш цінного фактора виробництва – знання.

Це трапилося не випадково: в інформаційній економіці знання вийшли на позицію найбільш важливого виробничого активу і знаходяться у працівника в голові. Даний факт суттєво змінює уявлення про більшість економічних моделей і потребує фундаментальної переоцінки способів, за допомогою яких в організаціях здійснюють керівництво по новому авторизованим ресурсом – знанням.

Актуальність інноваційної моделі розвитку зумовлюється беззаперечним зростанням впливу науки та нових технологій на соціально-економічний розвиток, що відбувся протягом останніх 20-40 років. Нові технології докорінно й швидко змінили та продовжують змінювати структуру світової економіки.

Національні економіки країн світу інтегруються в глобальну систему тому як наслідок з'являється нова економіка, яка не схожа на традиційну економіку часів К. Маркса, Д. Рікардо, А. Сміта.

У новій економіці відбувається постійний, динамічний розвиток знань, зростає роль наукоємного сектору; відбувається підвищення капіталізації ринкової вартості компаній шляхом створення розгалужених сіток, що здійснюють дослідження у прогресивних галузях науки та техніки; збільшуються державні витрати на людину; забезпечуються високі темпи оновлення капіталу, що інвестується у життєво важливі сектори матеріального виробництва.

Технологічний розвиток економіки передбачає розвиток економіки шляхом прогресивних зрушень, залучення інвестицій, послідовного зростання науково-технологічного сектору, економіки знань.

Відставання розробки теорії технологічних укладів, невикористання її в процесі державного прогнозування й управління призводять до викривлень у розвитку країни.

Нагромадження капіталу й науково-технічний прогрес змінюють структуру капіталу, зростає технічна озброєність праці, а отже, змінюється технічна вартісна структура капіталу. Нагромадження капіталу є процесом, що поєднує економічні та технологічні зміни.

Оскільки технологічні зміни мають історично визначні межі та проходять цикли від наростання своєї ролі у розвитку економіки до її затихання при наближенні до технологічної межі.

Як свідчать оцінки провідних світових учених, ми знаходимося саме зараз на такій стадії розвитку – переходу від низхідної довгої хвилі циклу М. Кондратьєва (п'ятого технологічного укладу) до висхідної хвилі нового – шостого технологічного укладу.

Таблиця 1

Еволюція технологічних укладів

Технологічний уклад	Основні риси
Перша хвиля (1770–1830 рр.)	Сформувала уклад, який ґрунтувався на нових технологіях у текстильній промисловості та використанні енергії води. Цей період відзначається широким застосуванням парових двигунів і розвитком машинобудування.
Друга хвиля (1830–1880 рр.)	Позначилася механізацією виробництва практично всіх видів продукції, створенням мережі залізниць і морських шляхів. Економічними символами цього періоду були вугілля і транспортна інфраструктура.
Третя хвиля (1880–1930 рр.)	Базувалася на використанні в промисловому виробництві електроенергії, розвитку важкого машинобудування та електротехнічної промисловості на основі сталевого прокату, нових відкриттях у галузі хімії, становленні хімічної промисловості. То був період нафтового буму в США, створення потужного воєнно-промислового комплексу в Європі, широкого впровадження радіозв'язку й телекомунікацій. Починає розвиватися виробництво автомобілів та літаків, кольорових металів, алюмінію, пластмас, товарів тривалого користування. З'являються величезні фірми, картелі та трести. Дрібні компанії поглинаються великими, відбувається концентрація банківського і фінансового капіталів.
Четверта хвиля (1930–1980 рр.)	Характеризується становленням укладу, який базується на подальшому розвитку енергетики з використанням нафти, нафтопродуктів та газу, а також засобів зв'язку, нових синтетичних матеріалів. Це ера масового виробництва автомобілів, тракторів, літаків, різноманітних видів озброєнь, товарів тривалого користування, будівництва швидкісних автомагістралей, аеропортів. З'являються та інтенсивно поширюються комп'ютери і програмні продукти для них. Атом спочатку використовується у воєнних, а згодом і в мирних цілях. На ринку панує олігопольна конкуренція, утворюються транснаціональні корпорації.
П'ята хвиля, середина 80-х років ХХ ст.	Спирається на досягнення в галузі мікроелектроніки, інформатики, біотехнології, генної інженерії, освоєння нових видів енергії, космічного простору, супутникового зв'язку. Відбувається перехід від розрізнених фірм або навіть

	транснаціональних корпорацій до єдиної мережі компаній, поєднаних електронними засобами зв'язку, які тісно взаємодіють у галузях технології, контролю якості продукції, планування інвестицій.
--	--

Складено за даними [4]

Все помітнішими є ознаки наступних – шостого і сьомого – технологічних укладів. Шостий дає поштовх до нового етапу в розвитку медицини, нано- та біотехнологій, сьомий – до створення пікотехнологій, технологій «холодного термоядерного синтезу», що мають кардинально змінити енергетичний потенціал земної цивілізації. Структура економіки за технологічними укладами досить об'єктивно характеризує ступінь прогресивності наявної технологічної бази країни.

В Україні за таким показником, як випуск продукції, вищі технологічні уклади – п'ятий та шостий – становлять близько 4%, причому шостий технологічний уклад, що визначає перспективи високотехнологічного розвитку країни у майбутньому, у нашій країні майже відсутній (менше 0,1%). Близько 58% виробленої продукції припадає на найнижчий – третій технологічний уклад (технології промисловості будівельних матеріалів, чорної металургії, суднобудування, обробки металу, легкої, деревообробної, целюлозно-паперової промисловості) та 38% – на четвертий. За показником фінансування науково-технічних розробок склалася така ситуація: майже 70% коштів поглинає четвертий і лише 23% – п'ятий технологічний уклади. Інноваційні витрати розподіляються таким чином: 60% – четвертий технологічний уклад і 30% – третій (сумарно – 90%), а п'ятий становить лише 8,6%. Щодо інвестицій, які власне і визначають майбутнє на найближчі 10–15 років, то маємо такі пропорції: 75% направляються у третій технологічний уклад і лише 20 та 4,5% – у четвертий і п'ятий технологічні уклади відповідно. У технологічній частині капітальних вкладень (технічне переозброєння та модернізація) 83% припадає на третій технологічний уклад і лише 10% – на четвертий [4].

Повний спектр фундаментальних і прикладних досліджень не має жодна країна світу. Високорозвинені країни йдуть шляхом спеціалізації і кооперації НДДКР, позначаючи одночасно для себе ті перспективні напрями та ніші для майбутніх виробництв, які дозволяють підтримати свою конкурентоспроможність.

Розвиток НДДКР у сучасному світі й широка участь у фінансуванні досліджень інших держав привели до формування міжнародних технологічних альянсів, у яких ключову роль відіграє великий бізнес.

Дотепер уже створено 45 американо-японських альянсів, 70 – японо-європейських, 150 – європейсько-американських. Основна частка припадає на інформаційно-технічні союзи, а понад 40% становлять біотехнологічні [6, 27].

Як зазначив академік В. Геєць, науково-технічне співробітництво окремих країн є одним із способів досягнення взаємозв'язку інтересів як в інноваційній, так і в економічній та політичній сферах [2, 776].

Зараз виробництво знань – головне джерело економічного зростання. У найбільш розвинутих країнах інвестиції в сектор знань перевищують 5% ВВП [1], Норвегії і Данії – 8,3% ВВП, у США – 5,7%, в Індії витрати на освіту складають 3,5% [7]. Відстаючи від розвинутих країн по інвестиціях у нашу освіту, ми знижуємо її конкурентоздатність.

Наведені дані свідчать про надзвичайно загрозливу ситуацію, що спостерігається в економіці України, оскільки сьогодні закладається майбутня структура випуску продукції, де домінуватиме третій технологічний уклад. У той же час у країнах-світових лідерах технологічного прогресу нині розвиваються: галузі шостого технологічного укладу – біотехнології, аерокосмічна промисловість; нанотехнології; оптоелектроніка; системи штучного інтелекту; мікроелектроніка; мікросистемна механіка; інформаційні супермагістралі; молекулярна електроніка.

Незважаючи на середньорічні темпи економічного зростання в країні на рівні 8% за останні 10 років (2000-2010 рр.), тільки 8-9% промислових підприємств здійснювали інноваційну діяльність, що не дає поки серйозних надій на успішне майбутнє.

Слід додати, що українська енергоємність складає 880 кілограмів на тисячу доларів ВВП після розпаду СРСР і знизилася лише до 500 кілограмів у середині 2000-х. У той же час у провідних країнах світу цей показник становить менше ніж 200 кілограмів на тисячу доларів ВВП [6, 27].

Основними напрямками економічної політики в сучасних умовах господарювання є розбудова секторальної ринкової економіки, що базується на інноваційно-інвестиційній моделі, останніх здобутках науково-технічного прогресу.

Необхідною умовою виконання цих завдань має стати повне усвідомлення та неухильне здійснення виваженої інноваційно-інвестиційної політики держави.

Інноваційна модель розвитку повинна базуватися на безупинно здійснюваній сукупності прогресивних і якісно нових змін. У роботі М. Портера «Стратегія конкуренції» обґрунтовано вплив на формування конкурентоспроможності таких п'яти основних факторів: наука й технології, капітал, якісна робоча сила, інфраструктура й інформація, причому науці й технологіям М. Портер надає першорядного значення [11].

Більшість науковців розділяють таку точку зору, визначаючи, що саме перевагою даного фактору, який забезпечує підвищення конкурентоспроможності в умовах економічних відносин, що глобалізуються, викликана різка активізація інноваційного процесу. Наукові дослідження, результат яких втілюється в реальних інноваціях, є потужним стимулом розвитку економічної системи, а в умовах сучасних ринкових перетворень виступають як основа формування конкурентних переваг [5].

Досягнення науково-технологічного розвитку поширюються на виробництві у вигляді інновацій.

Існує багато підходів щодо визначення поняття «інновація». Так, Б. Твіст визначав інновацію як процес, у якому винахід чи ідея набувають

економічного змісту. Ф. Ніксон вважав інновацію як "... сукупність технічних, виробничих та комерційних заходів, які призводять до появи на ринку нових та поліпшених промислових процесів та обладнання". Й. Шумпетер трактував поняття інновації у якості нової науково-організаційної комбінації виробничих факторів, мотивом котрих є підприємницький дух [3].

Інновації у даний час – це найбільш ефективний засіб технологічного розвитку підприємств, забезпечення сильних ринкових позицій, які ґрунтуються на суттєвих конкурентних перевагах, що дозволяє вийти зі стану економічної депресії [12].

На думку Б. Заблоцького, інновації – це реальні процеси створення нових знань, систем та заходів виробництва, технологій і впровадження їх у сферу економіки чи державного управління, товарообміну чи міжнаціональних зв'язків [3, с. 51].

Волков О., Денисенко М. визначають інноваційний процес "... як процес послідовного перетворення ідеї на товар" [1].

Академік Ю. Пахомов вважає, що за інших різних умов найбільші можливості в нарощуванні якісних темпів економічного зростання отримує країна, що домінує серед інших за вагомістю інноваційного продукту [9, с.5].

Інноваційний процес проходить такі етапи: фундаментальні та прикладні дослідження, конструкторські розробки, маркетинг, виробництво та збут. За ступенем деталізації інноваційний процес можна розглядати у якості здійснення паралельно-послідовної науково-дослідної, науково-технологічної, інноваційної та виробничої діяльності, маркетингу.

Головними проблемами, що ускладнюють розвиток інновацій в Україні, є фактичне спрямування державної політики на закріплення моделі економіки, яка ґрунтується на низькотехнологічних укладах, та слабкий розвиток ринкових інституцій.

В Україні науково-технічна та інноваційна сфери не виконують належним чином роль джерела економічного зростання. Ключові проблеми полягають в наступному: темпи розвитку й структура науково-технічної та інноваційної сфери не відповідають попиту на новітні технології з боку економіки; пропонувані наукові результати світового рівня не знаходять застосування в економіці через низьку сприйнятливість підприємницького сектору до інновацій; у науково-технічній та інноваційній сфері триває втрата кадрів і скорочення матеріально-технічних засобів; неефективність системи бюджетного фінансування української науки.

Виконання більшості науково-технічних робіт припиняється на завершальних, найбільш ресурсномістких етапах дослідження експериментальних зразків, і в очікуванні продовження фінансування морально старіє.

Науково-технологічний потенціал промисловості України є низьким, що негативно впливає на посткризове відновлення промислового сектору.

Варто звернути увагу на те, що ступінь зносу основних засобів за регіонами зростає і в 2010 році досяг більше 70% (рис.1).

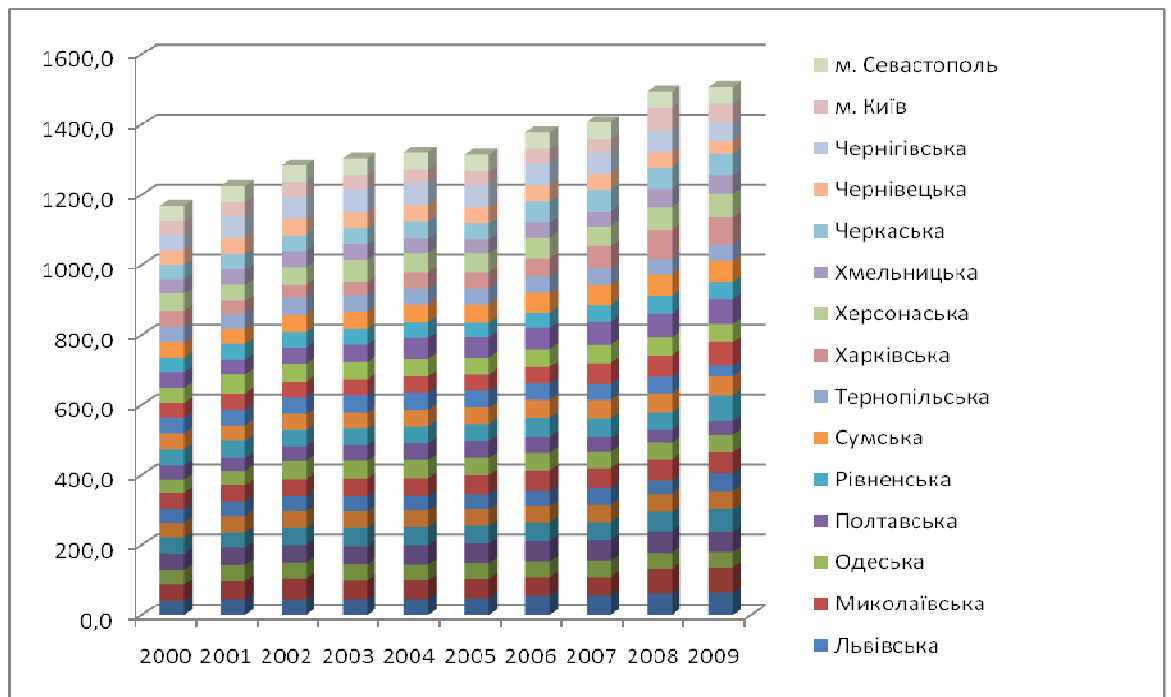

Рис. 1 Ступінь зносу основних засобів за регіонами 2000–2009 роки, у відсотках

*Складено автором на основі даних [14]

Рівень інноваційної активності промислових підприємств в Україні у 2009 р. залишався низьким і становив 12,8 % або 1411 підприємств. Аналіз розподілу суб'єктів господарювання за напрямками проведених інновацій засвідчив, що більшість їх здійснювала витрати на придбання машин, обладнання, установок, інших основних засобів та здійснювала інші капітальні витрати, пов'язані з упровадженням інновацій (7% від загальної кількості промислових підприємств або 767 од.) Тоді як придбання нових технологій здійснювало лише 0,8 % від усіх промислових підприємств в Україні або 90 од., дослідження і розроблення проводило 2,9 % промислових підприємств або 324 господарюючих суб'єкта.

У 2009 році інноваційною діяльністю у промисловості займалися 1411 підприємств, або 12,8%, загальної кількості обстежених. Основним джерелом фінансування інноваційної діяльності були власні кошти підприємств, частка яких у загальному обсязі фінансування склала 65% (969 підприємств використали ці кошти). Бюджетні кошти отримали лише 38 підприємств, обсяг яких склав 1,7 % загального фінансування, кошти вітчизняних та іноземних інвесторів – відповідно 12 і 23 підприємства (0,4 і 19%), кредити – 51 підприємство (11,8%) (рис. 2).

Структурний аналіз запровадження інновацій у промисловому секторі показав, що найактивнішим цей процес був на підприємствах машинобудування, харчової, хімічної та нафтохімічної промисловості.

Запровадження інновацій промисловими підприємствами України шляхом застосування нових технологічних процесів на виробництві (рис. 3) найбільш активно відбувалось у переробній промисловості. Так, у 2004–2009 рр. в середньому 97,5 % загальної кількості цих процесів у

промислового комплексі належало переробній промисловості. У добувній промисловості, яка на сьогодні потребує реформування та оновлення, впровадження нових технологічних процесів протягом 2004–2010 рр. у середньому становило лише 1 % від загальної кількості впровадження цих процесів у промисловості.

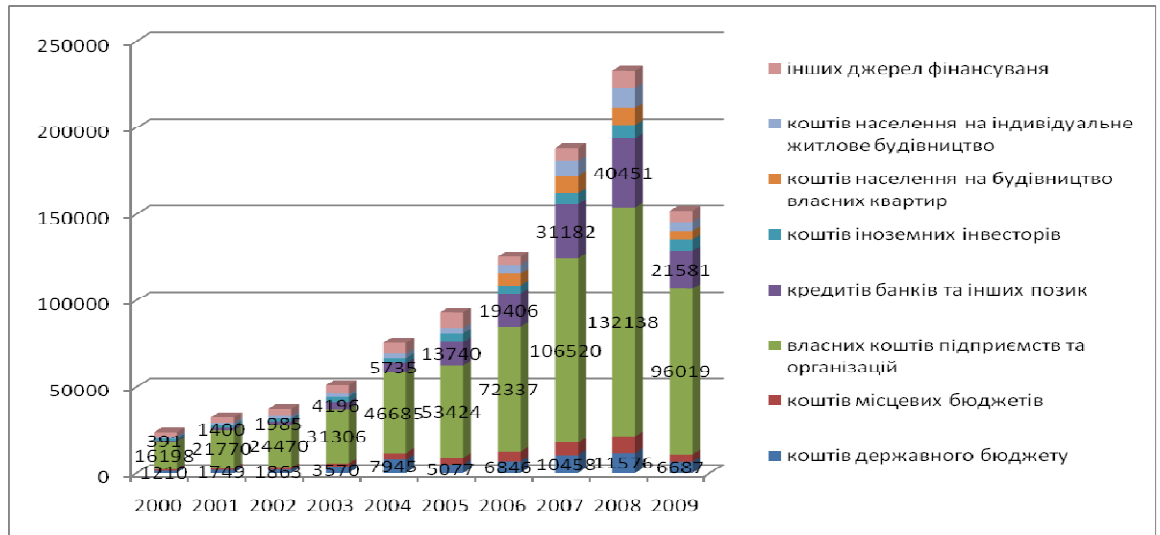

Рис. 2 Інвестиції в основний капітал за джерелами фінансування (у фактичних цінах; млн. грн.)

*Складено автором на основі даних [14]

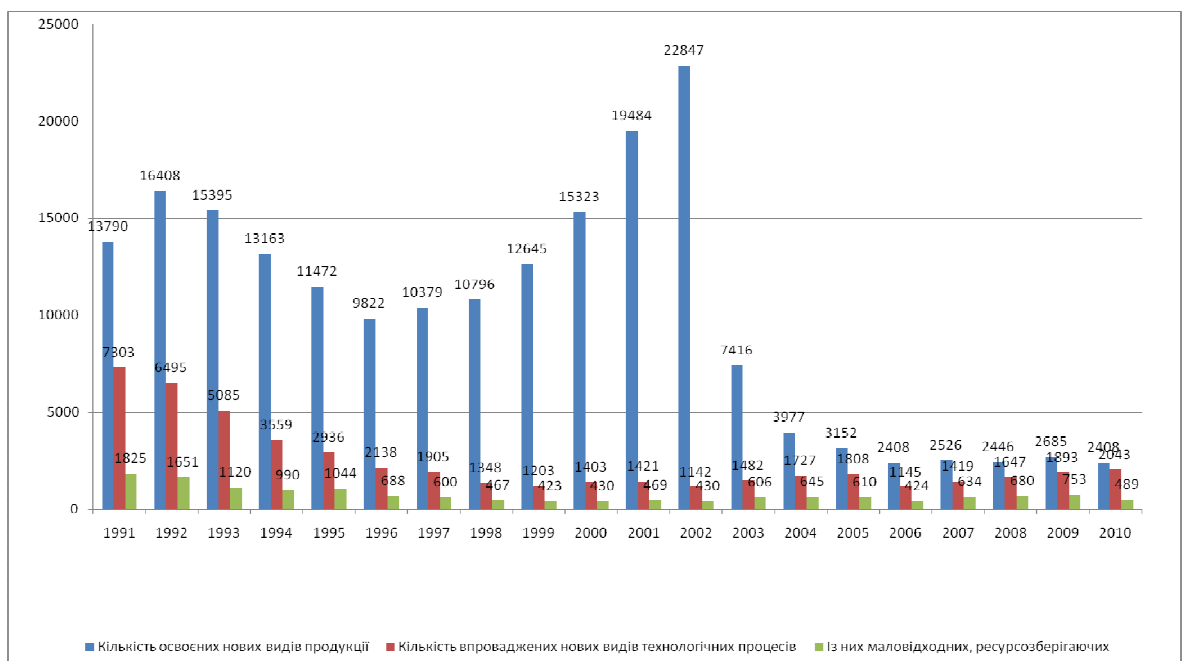

Рис. 3 Динаміка впровадження інновацій на промислових підприємствах України у 1991–2010 рр., одиниць

*Складено автором на основі даних [14]

Найбільшу кількість нових технологічних процесів у переробній промисловості протягом 2004–2010 рр. впроваджено у машинобудуванні. Розмір частки підприємств машинобудування за кількістю впроваджених

технологічних процесів у загальній кількості цих процесів у промисловості в середньому становив 64,5 % за 2004–2010 рр.

У хімічній та нафтохімічній промисловості у 2010 р. спостерігалось різке падіння кількості впроваджених нових технологічних процесів проти 2004 р. – на 37,1 %. Враховуючи, що продукція цієї галузі є ваговою статтею експорту, важливим є оновлення виробництва галузі на основі активного впровадження інновацій та підвищення рівня конкурентоспроможності її продукції.

Близько 99 % найменувань інноваційних видів продукції протягом 2004–2010 рр. освоювалось у переробній промисловості України. Найбільша кількість найменувань інноваційних видів продукції вироблялась у машинобудуванні (у середньому 43,4 %), у харчовій промисловості (19,5 %), хімічній та нафтохімічній промисловості (12,4 %)[13].

Основними проблемами підвищення інноваційної активності промислових підприємств України та підвищення рівня впровадження інновацій є дефіцит коштів на придбання новітніх технологій, застаріле обладнання, на якому неможливо здійснювати впровадження новітніх технологій та виробництво нових видів інноваційної продукції, брак фахівців, які б мали досвід і спеціальні навички, необхідні для впровадження інновацій на виробництві та реалізації інноваційної продукції.

Виходячи з вищезазначеного, проблеми інноваційного розвитку економіки України знайшли своє відображення у Глобальному індексі конкурентоспроможності 2011–2012 рр.

За оцінками, наданими у Глобальному індексі конкурентоспроможності 2011–2012рр., Україна хоча й має дещо кращі узагальнені показники (82 місце серед 142 оцінених країн), проте за низкою «системних» показників також перебуває у 20% групі найменш успішних країн світу – за якістю інституцій (131 позиція), макроекономічного середовища (112), розвинутості товарних (129) і фінансових (116) ринків. За рівнем оснащення новими технологіями (технологічної готовності) Україна залишається в сегменті потенційних загроз [8]. Більше того, зважаючи на низькі оцінки та позиції в розвитку інститутів і ринків, можна стверджувати, що анонсовані урядом економічні реформи мають вкрай низьку результативність і зовсім не вплинули на українську конкурентоспроможність.

Найбільш критичним відставаннями України є напрям залучення іноземних інвесторів у передачу нових технологій та незначна кількість новітніх технологій і їх впровадження.

Найбільш критичним є скорочення як державного, так і приватного фінансування розвитку передових технологій. У результаті розрив між країнами-лідерами ЄС та Україною за рівнем інноваційності складає більше, ніж 5 разів (Україна – 13%, Німеччина – 69%).

Складне регуляторне становище, пов'язане з започаткуванням бізнесу, а також значне податкове навантаження на фоні інших країн східноєвропейського регіону роблять Україну непривабливою для надходження прямих іноземних інвестицій (ПІІ).

Висновки. Як свідчить світовий досвід, лідерами технологічного й соціально-економічного розвитку є ті країни, що мають розгалужену й ефективно функціонуючу інноваційну інфраструктуру, в той час як країни, нездатні виробляти конкурентоспроможну продукцію, приречені поставляти на світовий ринок природні багатства та товари, виробництво яких є трудовитратним, енергоємним і екологічно шкідливим. Відставання України в модернізації своєї технологічної бази від провідних країн може призвести до перетворення вітчизняної економіки в їх сировинний додаток і втрати конкурентоспроможності на освоєних ринках.

У сучасних умовах повноцінна інтеграція України у світове співтовариство неможлива без наявності у неї адекватної науково-технічної бази, а також механізмів, що забезпечують сприйняття інновацій.

З огляду на те, що внесок науково-технічного прогресу в приріст валового внутрішнього продукту в промислово розвинутих країнах світу, за різними оцінками, складає від 75% до 100%, інтенсивні фактори розвитку набувають вирішального значення для економічної динаміки. Під впливом інновацій змінюється структура економіки: за рахунок зростання ефективності використання ресурсів вони перерозподіляються між сферами діяльності, відбувається поступово витіснення деяких виробництв і галузей, трансформується економічна організація суспільства, з'являються нові елементи в спектрі основних господарських структур, зазнає змін і зміст державного регулювання економіки. Однак проведення широкомасштабної інноваційної політики завжди вимагає досить великих капітальних вкладень і здатності реального сектора реагувати на появу нововведень.

Доведено, що при рівні наукомісткості ВВП у країні менше 0,4% наука здатна здійснювати винятково соціокультурну функцію. Подолання зазначеного критичного значення змінює функціональне навантаження науки й дає їй можливість виконувати ознайомлювальну функцію. При збільшенні наукомісткості ВВП до 0,9% і вище наука починає впливати на розвиток економіки й виконувати свою економічну функцію.

З цієї точки зору, Україна має значні передумови для досягнення високих показників інноваційного розвитку. Насамперед, це наявність широкої мережі вищих шкіл з багаторічною традицією викладання природних та точних наук, а також мережі науково-дослідних інститутів; високе співвідношення людей з вищою освітою та науковим ступенем; загальна схильність населення до інновацій, точних наук та технологій; наявність великої кількості підприємств, що спеціалізуються на випуску високотехнологічної продукції, та на яких працюють люди з унікальним професійним досвідом, тощо.

Отже, очевидно, що пріоритети, які фактично сформувалися в Україні в останні десятиліття, не відповідають тим, що поширені у світі. Реальна стратегія економічного прориву України має базуватися на прискореному розвитку інноваційних вітчизняних виробництв, які довели конкурентоспроможність на внутрішньому й зовнішньому ринках.

Список використаних джерел:

1. Волков О.І., Денисенко М.П., Гречан А.П. та ін. Економіка й організація інноваційної діяльності. – К.: ВД “Професіонал”, 2004. – 960 с.
2. Геєць В.М. Суспільство, держава, економіка: феноменологія взаємодії та розвитку /Валерій Михайлович Геєць; НАН України, Ін-т екон. та прогнозув. – К., 2009. – 864 с.
3. Заблоцький Б. Ф. Економіка й організація інноваційної діяльності [Текст] : навч. посіб. // Б. Ф. Заблоцький. – Львів:Новий Світ – 2000, 2007. – 456 с. – 1200 пр. – ISBN 966-418-020-3.
4. Збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції «Структурні реформи і трансформації в промисловості: перспективи і пріоритети». – Донецьк, 2010. – 308 с.
5. Красовська Т.О., Борисова Н.Б. Фінансування фундаментальних досліджень в Україні: за результатами опитування вчених // Проблеми науки. – 2005. – №2. – С. 16–22.
6. И снова инновационное пробуждение // Эксперт. – 2010. – № 40. – С. 26–27.
7. Лукичев Г. США и Европейский Союз: конкуренция в образовании и исследованиях // В мире науки. – 2003. – № 10. – С. 26–38.
8. Матеріали Звіту конкурентоспроможності 2011/2012.
9. Пахомов Ю. Потрібно сформулювати антикризову систему державного менеджменту // Урядовий кур'єр. – 20.02.2003.– С. 5–6.
10. Програма економічних реформ на 2010–2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава» від 2 червня 2010 року.
11. Портер Майкл Е. Стратегія конкуренції / Пер. с англ. А. Олійник, Р. Сільський. – К.: Основи, 1998. – 390 с.
12. Пустовойт О. К вопросу о среднесрочной перспективе развития экономики Украины / О. Пустовойт // Экономика Украины. – 2005. – №6. – С. 42.
13. Розвиток промислового потенціалу України в процесі післякризового відновлення / О. В. Собкевич, А. І. Сухоруков, В. Г. Савенко [та ін.]; за редакцією Я.А. Жаліла. – К. : НІСД, 2010. – 48 с.
14. Статистична інформація Державного комітету статистики України [Електронний ресурс].

Подано до редакції 08 грудня 2011 року

Вільчинський А.Н.

Проблеми активізації інноваційного розвитку економіки України

В статтє раскрыта економіческая суцність категорії «інновація», определены проблемы, препятствующие инновационному развитию экономики Украины, и осуществлен анализ научно-технологического потенциала промышленности Украины.

Ключевые слова: *инновация, инновационный процесс, научно-технический прогресс, технологический уклад, конкурентоспособность.*

O. Vilchinskiy

Problematic issues of innovation development of the economy of Ukraine

The article defines the economic subject-matter of the term “innovation”, investigates issues of problematic nature that impede innovation development of the economy of Ukraine as well as analyses science and technological potential of Ukraine’s industry.

Keywords: *innovation, innovation process, technological progress, technological structure, competitiveness.*

Вільчинський Олександр Миколайович – здобувач кафедри фінансових ринків Національного університету державної податкової служби України.